

Dolní
LOMNÁ

Zpravodaj obce Dolní Lomná • Biuletyn Gminy Łomnej Dolnej

www.dolnilomna.eu

Září 2020

BÍLÉ KARPATY – Valašské Klobouky

str. 9

„Proč začít včelařit“

Už tomu je rok, co naše Základní organizace Českého svazu včelařů Dolní Lomná dostala od Obecního úřadu v Horní Lomné možnost zařídit si své včelařské zázemí – klubovnu – v suterénu bývalé školy v přírodě. K naší velké radosti se nám podařilo společnými silami, ale hlavně díky několika aktivním členům našeho spolku, klubovnu vybavit nejen základními včelařskými pomůckami a úly, ale také vytvořit základy pro sbírku medoviny, svíček a ozdob ze včelího vosku nebo zdobených perníčků. Klubovna funguje jako včelařská základna, kde se členové scházejí na zasedáních spolku a je zde nejen pro začínající včelaře velké množství odborné literatury věnované oboru včelaření. Protože čas rychle letí a také včelaři stárnou, chceme v co nejkratší době založit včelařské kroužky a vychovat si generaci svých nástupců. Naše klubovna by měla být místem, kde se děti sejdou, seznámí se s včelařením zblízka a naučí se všemu potřebnému. Věříme, že se nadále bude rozrůstat nejen počet návštěvníků klubovny z řad laiků, ale hlavně těch, kteří mají zájem o včelaření a kterým zde můžeme poskytnout základní informace o tom, jak jednoduše začít včelařit.

Spousta lidí začíná s tímto koníčkem proto, že včelaři někdo z příbuzných nebo známých, někteří zdědili úly třeba po dědečkovi, ale je jasné, že důvodů ke včelaření může být mnohem více. Jsou včelaři, kteří mají třeba jen dvě, tři včelstva, věnují se včelám jen pro zábavu a med, který získají, pokryje pouze spotřebu jejich rodiny. S větším počtem včelstev je samozřejmě více práce, ale pak už včelaření může fungovat jako vedlejší zdroj příjmů díky prodeji medu ze dvora nebo dokonce jako živnost. Ať už vedou k pořízení prvního včelstva jakékoliv pohnutky, je třeba vědět, že včelaření hlavně ze začátku není snadný koníček a musí člověka bavit. Budoucí včelař musí získat spoustu informací a počítat s tím, že bude muset věnovat včelám nemálo svého času a spoustu práce.

Všem včelařům, nejen těm začínajícím, vždy pomůžeme, podpoříme je a nové rádi uvítáme v našich řadách.

Závěrem bychom chtěli poděkovat starostce obce Dolní Lomná paní Renatě Pavlinové,

starostovi obce Horní Lomná panu Kamilu Kawulokovi a všem zastupitelům obou obcí, kteří nám poskytli podporu a pomoc, přestože vědí, že včelaření v našich obcích díky podhorským klimatickým podmínkám je a bude jen málokdy ziskové. V našich podmínkách to bude vždy hlavně krásný koníček, který

spojuje lidi s přírodou. Příroda ani lidstvo by bez včel nemohly existovat a člověk je tu proto, aby pomohl přežít včelám, a tím i sobě.

*Za ZO ČSV Dolní Lomná
Předseda Miroslav Ponišť*

Změny w przedszkolu w roku szk. 2020-2021

Przyszło nam się pożegnać po wielu latach z panią Janką Goryl, która już używa zastużonych i nigdy niekończących się wakacji. :)

Do naszego grona dołączyła natomiast pani Anna Suchanek i pracuje w naszym przedszkolu na cały etat. Z powodu powiększonej ilości zapisanych dzieci i zapotrzebowań rodziców przedszkole wydłużyło czas otwarcia.

Dla nowo zapisanych dzieci przedszkolne życie to również wielka życiowa zmiana. Współpraca z nauczycielkami w przedszkolu, spokój rodzica i dobre przygotowanie dziecka pomagają przejść naturalnie przez zmianę, jaką jest początek przedszkola. Jak mówi powiedzenie: jedyną pewną rzeczą w życiu są zmiany. Zachęcam rodziców do potraktowania początku przedszkola jako pierwszej z wielu fajnych

zmian, jakich wy państwo i wasze dziecko doświadczycie w jego rozwoju. Zmiany mogą być trudne, ale są naturalne i potrzebne.

Cieszymy się, że możemy znowu razem bawić się i poznawać świat w naszym przedszkolu i życzymy nam wszystkim, żeby zmiany, które nastaną były tylko na lepsze.

Małgorzata Bocek

Obecní úřad Dolní Lomná

O Z N Á M E N Í

o době a místě konání voleb
do zastupitelstev krajů

Starostka obce Dolní Lomná paní Renata Pavlinová podle § 27 zákona č. 130/2000 Sb.,
o volbách do zastupitelstev krajů o změně a doplnění některých zákonů

o z n a m u j e

1. Volby do zastupitelstev krajů se uskuteční:

v pátek dne 2. října 2020 od 14,00 do 22,00 hodin

a v sobotu dne 3. října 2020 od 8,00 do 14,00 hodin.

2. Místem konání voleb do zastupitelstev krajů v okrsku č. 1 je volební místnost - **zasedací místnost Obecního úřadu Dolní Lomná čp. 164.**
3. Voličem je státní občan České republiky, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let.
4. Voliči bude umožněno hlasování poté, kdy prokáže svoji totožnost a státní občanství České republiky (platným občanským průkazem, cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem České republiky anebo cestovním průkazem).
5. Voliči budou dodány nejpozději 3 dny přede dnem konání voleb hlasovací lístky. V den voleb volič může obdržet hlasovací lístky i ve volební místnosti.

V Dolní Lomné dne 11. září 2020

Renata Pavlinová
starostka obce

Urząd gminy Łomna Dolna

OGŁOSZENIE

o czasie i miejscu wyborów do rad województw

Wójt Gminy Łomna Dolna w myśl § 27 Ustawy Nr 130/2000 Dz.Ust. Republiki Czeskiej o
wyborach do rad województw
i o zmianie i uzupełnieniach niektórych następnych ustaw

o g ł a s z a

1. Wybory do rad województw odbędą się w dniach:

w piątek 2 października 2020 roku w godzinach od 14,00 do 22,00 oraz

w sobotę 3 października 2020 roku w godzinach od 8,00 do 14,00

2. Miejscem wyborów w obwodzie wyborczym Nr 1 jest **sala posiedzeń Urzędu gminnego, Łomna Dolna nr 164.**

3. Wyborcą w wyborach do rady województwa jest obywatel Republiki Czeskiej, który najpóźniej drugiego dnia wyborów osiągnął wiek przynajmniej 18 lat.

4. Głosowanie zostanie wyborcy umożliwione po udokumentowaniu swojej tożsamości oraz Obywatelstwa Republiki Czeskiej (ważnym dowodem osobistym, paszportem, paszportem służbowym lub dyplomatycznym albo legitymacją służbową).

5. Każdy wyborca otrzyma karty wyborcze 3 dni przed terminem wyborów, lub może je otrzymać również w dniu wyborów w lokalu wyborczym.

Łomna Dolna, 11 wrzesień 2020

Renata Pavlinová
wójt gminy

Z życia szkoły w roku szkolnym 2020 /2021

W tym roku szkolnym zamierzamy wprowadzić następujące kółka:

- kółko szachowe
- kółko sportowe (zimą jeździmy na biegówkach, każdy uczeń ma do dyspozycji narty biegowe)
- kółko języka angielskiego
- kółko tańców latynoamerykańskich
- kółko czytelnicze
- kółko plastyczne (z elementami sensoplastyki)

Zróbmy coś razem – zajęcia dla Rodziców i dzieci:

- lekcje języka polskiego dla Rodziców
- spotkanie z folklorem Rodziców i dzieci

Więcej informacji na stronach internetowych szkoły: www.pzslomnadolna.cz, godziny otwarcia szkoły od 7:00 – 15:30.

Grono pedagogiczne

Baby studio se opět hlásí...

Dobrý den Vám všem, kteří se budete opět chtít zapojit do Baby studia, které bude probíhat ve čtvrty (pokud to samozřejmě Covidová situace dovolí).

Na podrobnějších informacích se společně domluvíme 1. 10. 2020 v MŠ, v 16.00 hodin.

Těším se na vás všechny, Karin

První den ve školce

Kdy už půjdu do školky, mami? Hurá, je tady školka. Všechny děti se již nemohly dočkat (některé po dlouhé odmlce) na prvního září a své kamarády a hračky a...

A my všichni jsme se těšili také.

Hned první den za námi do školky přijelo maňáskové divadélko z Ostravy a jejich kamarádka „veverka Terka a myška Klárka“. Děti s nadšením koukaly, jak myška Klárka učí veverku Terku, co se vše ve školce dělá a jak. První den je přeci jenom trochu náročný pro všechny, ale nakonec se vždy vše poddá a zvládne. Děti se u představení také zapojily u písniček a plnění úkolů. Představení mělo úspěch a vykouzlilo na všech malých obličejích úsměv. Budeme se těšit zase na další shledání třeba s jinými zvířátky.

A všem ostatním přejeme také co nejvíce příležitosti pro úsměv na tváři.

Kolektiv MŠ – oddělení Berušek a Veverek

Pierwszy dzwonek w łomniańskiej podstawówce

Chociaż pogoda nie dopisała i obostrzenia epidemiologiczne wciąż trwają, parking przed szkołą i przedszkolem był we wtorek

wypełniony po brzegi. Rozpoczął się nowy rok szkolny. Nasi pierwszoklasiści przeżywali bowiem swoje pierwsze chwile w murach

szkoły podstawowej. Na początku nowych uczniów powitała pani wychowawczyni, przypominając, że przed wakacjami opuścili swoje przedszkole, zostawili za sobą misie, lalki, klocki, a teraz otwiera się przed nimi nowy etap życiowy. Życzyła wszystkim powodzenia a przede wszystkim zdrowia.

Pierwszoklasiści otrzymali w prezencie w pełni wyposażony tornister z wyprawką oraz bon pieniężny ufundowany przez Fundację Pomoc Polakom na Wschodzie. W prezencie była książka Józefa Ondrusza „Cudowny chleb”, którą przekazał im Kongres Polaków.

„Miłe dzieci, chcemy Wam życzyć na początek szczęścia, zdrowia, pomysłowości, w klasie pierwszej wiele wytrwałości. Bądźcie uśmiechnięte, miłe i radosne i miejcie w serduszkach zawsze słońeczko i wiosnę.“

Grono pedagogiczne

Povodeň 2020

Dne 19. 8. 2020 spadlo na území Jablunkovska nejvíce srážek z celého území Česka. Bylo naměřeno 110 mm srážek. Tolik jsme v Lomné zaznamenali v roce 2009, ale tehdy trvalo asi tři dny, než se řeka Lomná zvedla na 3. SPA, zatímco dne 19. 8. 2020 k takové hladině stačilo pršet přes noc a celý den.

V letošním roce nás postihly vytrvalé deště již podruhé, přšelo celou noc a řeka Lomná se zvedala rychlým tempem. První oznámení nedalo na sebe dlouho čekat. V 7:18 hodin byl jednotce SDH Dolní Lomná vyhlášen poplach ostravským operačním střediskem, hasiči Dolní Lomné vyjeli do části Městská

Foto ze dne 17.5.2010

Zatopené okolí v části Městská Lomná

Pohled na řeku Lomná

Lomná, kde se rozvodnil místní potok a zaplavil přilehlé části rodinných domů. Jednalo se o zatopené sklepní prostory ve čtyřech

rodinných domech, které jednotka odčerpávala s pomocí plovoucího čerpadla a kalového motorového čerpadla. Pokud se používají tato čerpadla, není v silách používané techniky vyčerpat vodu úplně do sucha.

Hasiči zasahovali celý den až do večera, v centru obce byla nejvíce zatopena bytovka, tam jsme čerpali vodu skoro tři hodiny s nasazením dvou čerpadel.

Jednotka vyjela celkem k 12cti událostem souvisejících s dlouhotrvajícím deštěm. Jednalo se především o čerpání vody, čištění kanalizace, čištění hřiště.

Celý den zasahovali při povodni: velitel JPO Tomica Martin, strojník Martynek Václav, Szkandera Marek, Przepiora Marek, hasiči Tomicová Kinga, Sikorová Magdaléna, Szotkowský Martin, Mikula Jakub.

*Velitel JSDH Dolní Lomná
Tomica Martin*

Pohled u zadního vchodu bytovky čp. 186

Nasazení čerpadel u zadního vchodu bytovky

Čištění hřiště

TJ DOLNÍ LOMNÁ – BÍLÉ KARPATY – Valašské Klobouky

Na hlavní soustředění - na Valašsko - jsme vyrazili ve dnech 19. - 23. 8. 2020. Od středy ti starší už pracovali na své kondici a v pátek se k nám připojila i příprava, a tak celkový počet účastníků dosáhl 40! Do tréninkových jednotek jsme zapojili kolečkové lyže, imitace s holemi, posilování, běh a samozřejmě dlouhé túry po okolních kopcích. Hory jsou tam podobné těm našim, nepřesahují většinou výšku 900 m n.m. , ale zato každého uchvátí nádhernými skalními útvary.

Prošli jsme Národní přírodní rezervaci Pulčín, a také přírodní rezervaci Vršatské bradlá. Karpatské skalní útvary v nás zanechaly nezapomenutelný zážitek. Opět těch pár dnů velmi rychle uteklo a my teď pokračujeme v přípravě na zimní sezónu na domácí půdě.

Dne 19. 9. pořádá náš oddíl přespolní běh v Dolní Lomné. Srdečně zveme všechny mladé sportovce, kteří rádi běhají a možná v budoucnu rozšíří řady našich závodníků.

TOPAS – výťah z provozního řádu a návodu k obsluze

Rozsah použití čistírny

Čistírny TOPAS jsou určeny k čištění komunálních odpadních vod z malých zdrojů znečištění, tedy z domácností, rekreačních objektů s nepravidelným provozem, hotelů, malých provozoven a menších sídel s produkcí komunální odpadní vody.

Látky, které nejsou odpadními vodami

Do přítokového potrubí ČOV nesmí vniknout následující látky, pokud nejsou součástí odpadních vod v rozsahu povoleného nakládání s vodami:

- a. látky radioaktivní,
- b. látky infekční,
- c. jedy,
- d. žíraviny,
- e. výbušniny,
- f. herbicidy,
- g. hořlavé látky, popřípadě látky, které smísením se vzduchem nebo vodou tvoří výbušné, dusivé nebo otravné směsi,
- h. ropné látky v množství přesahujícím 20 mg/l odpadních vod,
- i. silážní šťávy,
- j. průmyslová hnojiva a jejich tekuté složky,
- k. látky působící změnu barvy vody,
- l. neutralizační kaly,
- m. zaolejované kaly z čistících zařízení odpadních vod,
- n. látky narušující materiál kanalizační sítě,
- o. uliční nečistoty,
- p. jiné látky ohrožující zdraví nebo bezpečnost obsluhy ČOV.

Sledování přípustných limitů

V následující tabulce jsou uvedeny limitní hodnoty znečištění splaškové odpadní vody z domácností a z objektů základní občanské vybavenosti. Specifické ukazatele (limitní

hodnoty znečištění splaškové odpadní vody z domácností a z objektů základní občanské vybavenosti) uvedené v tabulce provozního řádu je třeba sledovat zejména tehdy, pokud jsou u instalované ČOV TOPAS realizovány provozy a služby s předpokladem obsahu těchto látek v odpadní vodě (např. autoopravny, zdravotnická zařízení, prádelny, chemické čistírny, masný průmysl, živočišná výroba, sklady ropných látek, apod.).

Chemické prostředky škodící čistírně

Vzhledem k rozmanitosti a pravidelným obměnám na trhu nemáme a fakticky ani nelze mít přesný seznam chemických prostředků, které ČOV škodí. Obecně lze však konstatovat, že čím méně takovýchto prostředků, tím pro ČOV lépe. V menší míře lze prakticky používat všechno, co je volně dostupné na trhu a ČOV si s tím většinou poradí. Obvykle může dojít k dočasnému zhoršení kvality vyčištěné vody při zvýšeném přísunu chemikálií (např. při intenzivním praní o víkendech), které se pak během 1–2 dnů srovná. Na co je však třeba si dávat pozor, jsou dva druhy přípravků:

Jednak přípravky vyložené biocidní a dezinfekční. Pokud by se použilo jejich velké množství, je riziko, že by se dostaly do aktivační nádrže v takové koncentraci, která by mohla mikroorganismy zničit. V obvyklých koncentracích, používaných v domácnostech pro mytí podlah, dezinfekci WC apod. dojde bez problémů k jejich neutralizaci v první komoře ČOV v akumulační nádrži, kde ještě vlastní bakterie vodu nečistí a další části ČOV jsou tím ochráněny. Jedná se o prostředky na bázi chlóru, jako je Savo, Chlornan sodný atd. a dále vyložené biocidní chemikálie.

Druhý typ prostředků jsou chemikálie, které výrazně mění pH a to ať již do zásadité, tak do kyselé oblasti. Jedná se opět o různé čisticí prostředky odpadů apod. Na bázi např. hydroxidu sodného, či kyseliny chlorovodíkové. Zde opět platí pravidlo všeho s mírou.

Prací prostředky jsou obvykle zásadité a zvyšují tak pH. Není podstatné, zda obsahují fosfor či ne. Barva kalu v aktivální nádrži se obvykle mění na světle hnědou až žlutavě naředlou a kal ztrácí strukturu (je jako bláto). Doporučuje se omezit provoz pračky i myčky nádobí, přeměřit pH v aktivaci a upravit pH na hodnotu cca pH 7. Pro měření pH a jeho úpravu použijeme stejné prostředky jako pro ošetření vody v bazénech, kde se také požaduje pH 7. Je také možné dočasně zvětšit průtok čistírnou, vodu tak naředit a tím hodnotu pH snížit. Nízké pH se obvykle projeví černou barvou kalu.

CO DO ČOV URČITĚ NEPATŘÍ

- dešťové a jiné balastní vody
- ropné a olejové látky
- léky a jedy
- plasty (včetně prezervativů)
- hygienické vložky
- noviny a časopisy

Poznámka:

- čisticí prostředky běžně používané v rámci EU lze používat včetně Sava (Savo na běžné čištění, ne v množství 1 l)
- olej z fritovacího hrnce likvidovat odděleně
- čistírna odpadních vod běžně zvládá praní prádla
- netkané vlhčené ubrousky likvidovat odděleně

CO DO ČOV MŮŽE PŘIJÍT, ALE JEN V OMEZENÉM MNOŽSTVÍ

- vody z myčky v době záběhu ČOV
- chemikálie měnící PH (kyseliny a louhy)
- dezinfekční prostředky
- tuky a oleje (jen v množství odpovídající běžnému mytí nádobí)

Technologický postup čištění

Čištění odpadní vody v čistírně probíhá ve dvou fázích:

- Fáze průtočná (nitrifikační)
- Fáze zpětná (denitrifikační, odkalovací)

Platí, že dostatečný přítok odpadních vod je signalizován zvýšenou hladinou vody v akumulaci. To je základní podmínkou pro trvání fáze průtočné, při které dochází k odtoku vyčištěné vody z čistírny.

Fáze průtočná (nitrifikace)

Odpadní vody přitékají do akumulace a jsou průběžně přečerpávány vzduchovým čerpadlem (mamutkou) do aktivace, která se plní z nastavené minimální hladiny na hladinu maximální. Během doby plnění aktivace probíhá její provzdušňování, a tím dochází k biologickému čištění včetně oxidace amoniaku (nitrifikaci). Po naplnění aktivace na maximální hladinu dojde k přerušení provzdušňování, následně k sedimentaci, tj. usazení kalu u dna a odčerpání vrstvy vyčištěné vody prostřednictvím dekantéru z aktivace. Množství odčerpané vyčištěné vody představuje obvykle 10 – 15 % objemu aktivace. Po dobu, kdy se aktivace neprovzdušňuje, je vzduch z kompresoru přiváděn do akumulace. Provzdušňováním a mícháním akumulace dochází k předčištění odpadních vod před jejich čerpáním do aktivace. Během nitrifikace se hladina v akumulaci může pohybovat v rozmezí minimální až maximální hladiny, případně až po úroveň bezpečnostního přepadu.

Průtočná fáze je ukončena a přechází do fáze zpětné, pokud jsou splněny současně tři podmínky:

- **Uplynul nastavený minimální čas průtočné fáze.**
- **Hladina v akumulaci klesla pod nastavenou pracovní hladinu (signalizuje snížený přítok odpadních vod).**
- **Hladina v aktivaci ještě nedosáhla maximální hladiny.**

Pokud tyto 3 podmínky nenastaly současně, pokračuje dále průtočná fáze i po uplynutí nastaveného času.

Každý cyklus průtočné fáze je tvořen z následujících procesů:

A. PLNĚNÍ AKTIVACE

Probíhá provzdušňování aktivace, přečerpávání z akumulace do aktivace, filtrace na PF (odčerpávání filtrátu). Obvykle se provzdušňuje i kalojem, není-li jeho provzdušňování odpojeno. Doba plnění je určena především hydraulickým výkonem mamutky surové vody (přečerpává vodu z akumulace do aktivace). Výkon mamutky se zvyšuje s jejím ponorem, tj. s hloubkou vody v akumulaci. Při zvýšeném přítoku splašků a plné akumulaci, je tedy doba plnění aktivace z hladiny minimální do hladiny maximální podstatně kratší, než když je akumulace částečně odčerpána. Tím je zajištěna vysoká hydraulická flexibilita práce čistírny. Plnění je ukončeno dosažením maximální hladiny vody v aktivaci, pak nastává sedimentace.

B. SEDIMENTACE

Provzdušňování aktivace je ukončeno. V aktivaci dochází k sedimentaci kalu u dna a k oddělení vyčištěné vody od vrstvy kalu. Sedimentace trvá nastavenou dobu. Během této doby se provzdušňuje akumulace a dochází k předčištění odpadních vod. PF a kalojem jsou bez přívodu vzduchu, tedy v klidu.

C. PLNĚNÍ DEKANTÉRU

Nádrž mamutky čisté vody a rameno dekantéru se plní vodou ze zásobníku čisté vody. Plnění trvá nastavenou dobu (obvykle 15 minut). Provzdušňuje se PF. V činnosti je plnicí mamutka dekantéru a mamutka odkalení PF.

D. ODKALENÍ

Provzdušňuje se akumulace. V činnosti je odkalovací mamutka v aktivaci. Přečerpává se přebytečný kal z aktivace do kalojemu. Odkalováním se snižuje hladina v aktivaci o nastavenou vrstvu odkalení (obvykle 5 cm). Odkalení trvá tak dlouho, dokud nedojde k nastavenému snížení hladiny v aktivaci, ne však déle, než je nastaven limit odkalování. Pak je odkalení ukončeno (i pokud by nedošlo k nastavenému snížení hladiny vody v aktivaci) a nastává odčerpávání aktivace.

E. ODČERPÁVÁNÍ AKTIVACE (DEKANTACE)

V činnosti je mamutka čisté vody. Ta je umístěna v dekantéru a odčerpává vodu z aktivace do zásobníku čisté vody, který má přepad vyústěný do odtoku z čistírny nebo do nádrže PF, pokud je čistírna vybavena PF. Dále je v činnosti mamutka odčerpání PF a dochází stále k provzdušňování akumulace. Odčerpávání aktivace je ukončeno dosažením nastavené minimální hladiny v aktivaci, kdy nastává další plnění aktivace.

Průtočná fáze (nitrifikace) může probíhat po dobu jednoho cyklu (A-E) nebo i více cyklů a to až do té doby, dokud je v akumulaci dostatečné množství odpadních vod, tj. hladina je nad nastavenou pracovní hladinou.

Provzdušňuje se akumulace. V činnosti je odkalovací mamutka v aktivaci. Přečerpává se přebytečný kal z aktivace do kalojemu. Odkalováním se snižuje hladina v aktivaci o nastavenou vrstvu odkalení (obvykle 5 cm).

Odkalení trvá tak dlouho, dokud nedojde k nastavenému snížení hladiny v aktivaci, ne však déle, než je nastaven limit odkalování. Pak je odkalení ukončeno (i pokud by nedošlo k nastavenému snížení hladiny vody v aktivaci) a nastává odčerpávání aktivace.

Provzdušňuje se akumulace. V činnosti je odkalovací mamutka v aktivaci. Přechřpává se přebytečný kal z aktivace do kalojemu. Odkalováním se snižuje hladina v aktivaci o nastavenou vrstvu odkalení (obvykle 5 cm). Odkalení trvá tak dlouho, dokud nedojde k nastavenému snížení hladiny v aktivaci, ne však déle, než je nastaven limit odkalování. Pak je odkalení ukončeno (i pokud by nedošlo k nastavenému snížení hladiny vody v aktivaci) a nastává odčerpávání aktivace.

Fáze zpětná (denitrifikace)

Zpětná fáze nastává přerušením plnění aktivace, kdy hladina vody v aktivaci je pod hladinou maximální, hladina v akumulaci je pod pracovní hladinou a uplynul nastavený minimální čas průtočné fáze. Zpětná fáze začíná přerušením provzdušňování aktivace. Po uplynutí nastavené doby, se uvede v činnost odkalovací mamutka. Nitrifikovaná voda s přebytečným kalem se přechřpává odkalovací mamutkou z aktivace přes kalojem do akumulace. Tím dochází ke snižování hladiny vody v aktivaci a zároveň k plnění akumulace.

Zpětná fáze trvá tak dlouho, dokud:

- **hladina v aktivaci neklesne na úroveň minimální hladiny**
- **nebo dokud hladina v akumulaci nevystoupá nad stanovenou pracovní hladinu.**

K ukončení zpětné fáze postačuje, aby byla splněna alespoň jedna z uvedených podmínek. Ukončením zpětné fáze je zahájena

další fáze průtočná plněním aktivace. Zároveň se začne měřit čas průtočné fáze. Promícháváním vyčištěné nitrifikované vody v anoxickém prostředí akumulace s dostatkem organického substrátu v surové vodě dochází k denitrifikaci, kdy bakterie spotřebovávají dusičnanový kyslík a tím uvolňují plynný dusík do ovzduší.

Pískový filtr (PF)*

Pískový filtr (obr. 6) je samostatná nádrž s mezidnem. Na mezidně je uložena cca 40 cm vrstva tříděného vodárenského písku o zrnitosti 1 – 3 mm. Voda prosakuje vrstvou písku do prostoru ke dnu PF pod mezidnem. Mezidno má otvory velikosti menší než je zrnitost písku. Hydrostatickým přetlakem je přefiltrovaná voda, zbavená drobných nerozpuštěných látek, vytlačována přes vrstvu písku a mezidno do nádrže přefiltrované vody, ze které je odčerpávána do odtoku. Rozdílem hladin vody nad pískem v PF a v nádrži přefiltrované vody je udržován přetlak nutný pro průběh filtrace. Nádrž přefiltrované vody je obvykle tvořena svislou plastovou trubkou, ve které je vložena mamutka odčerpání PF, která přefiltrovanou vodu odčerpává do odtoku. Filtrace probíhá v době plnění aktivace a v době odčerpávání aktivace (tj. plnění PF). To je konstrukčně řešeno jednou mamutkou s dvěma přívody vzduchu nebo dvěma mamutkami, kdy jedna je napojena na systém provzdušňování aktivace a druhá na přívod vzduchu pro odčerpávání aktivace – mamutku čisté vody.

Pískový filtr se čistí a odkaluje v době plnění dekantéru. Při čištění PF se pod mezidno přivádí tlakový vzduch, který prostupuje filtračními otvory do vrstvy písku, čeří písek a vynáší zákal na povrch. Nad vrstvou písku se vždy udržuje vrstva vody, která slouží k zachycení zákalu a se kterou se pak odčerpává zákal (případně přes kalojem) k přítoku vody do čistírny.

Dezinfekce UV lampou

Pokud je v čistírně nainstalována UV lampa, je připojena k odtoku čisté vody z čistírny. Odtéká-li vyčištěná voda z čistírny, je nezbytné, aby byla UV lampa zapnuta. Znamená to, že UV lampa je zapnuta společně s dmychadlem, pokud je čistírna vybavena PF. U čistění bez PF je zapnuta s mamutkou čisté vody (výstup V2).

1. REGULACE VÝKONU ČISTÍRNY V ZÁVISLOSTI NA MNOŽSTVÍ ODPADNÍCH VOD

ČOV pracuje v automatickém režimu – není přípustný zásah zájemce.

Uvedení ČOV do provozu a výpadek elektrického proudu

Po přerušení dodávky elektrického proudu a při spuštění čistírny se nejprve změní hladina vody v aktivaci. Pokud je hladina vody pod maximální hladinou, nastává plnění a začne se měřit počátek nitrifikační fáze. Plnění je ukončeno dosažením maximální hladiny nebo po 10 minutách, pokud by byla maximální hladina dosažena dříve. **Při obnovení dodávky elektrického proudu se čistírna uvede vždy do automatického režimu!**

2. HYGIENICKÉ POŽADAVKY

Do prostoru ČOV se vhání z vnějšího prostředí vzduch a předpokládá se odvětrání přítokovým kanalizačním potrubím nad střechu obytné budovy. Při řádném provozu ČOV nezapáchá, protože v ní neprobíhají anaerobní procesy. Hlučnost dmychadla je uvedena v návodu k obsluze. Dmychadlo je pod zatepleným víkem ČOV a chod čistírny s membránovými dmychadly je tedy prakticky nehlučný. Rotační dmychadla (380 V) jsou umístěna v protihlukových krytech.

3. UVEDENÍ ČOV DO PROVOZU

Zásady pro správné osazení, spuštění a zapracování ČOV

Při instalaci ČOV je nutno dodržet pokyny, uvedené v technickém listě příslušné ČOV, zejména z hlediska nutnosti upraveného podloží a napouštění čistírny vodou při jejím obsypávání.

Po připojení elektrického proudu a napojení splašků začne čistírna normálně pracovat. Pokud se neprovede naočkování aktivační nádrže aktivovaným kalem z jiné čistírny, trvá zapracování čistírny cca 1 měsíc. První jemný kal většinou světlé hnědé barvy se objevuje po cca 10 dnech provozu a po této době je již znát zlepšení kvality vody na odtoku. V dalším období pak kal v aktivační nádrži houstne a většinou i tmavne až na tmavě hnědý odstín. Dále se zlepšuje účinnost čištění i kvalita vody na odtoku. U dobře zapracované čistírny je voda na odtoku naprosto čirá a bez zápachu.

Do doby než se vytvoří dostatečně hustý kal v aktivační nádrži (14 - 30 dnů), aktivace značně pění. Důvodem je používání saponátů v domácnosti. Pěna postupně mizí se stoupající koncentrací kalu v aktivační nádrži.

Po dobu zapracování domovní čistírny (cca 1 měsíc) je vhodné omezit používání chemikálií v domácnosti. Jedná se hlavně o pračky a myčky nádobí, kde se většinou používají chemikálie zvyšující pH odpadní vody.

Takto zapracovaná čistírna je pak již dostatečně odolná vůči všem chemikáliím používaným v běžném množství v domácnostech, včetně všech druhů pracích prášků. V zásadě platí, že do běžného prodeje se uvádějí, pouze výrobky, které jsou plně biologicky odbouratelné.

Každé pondělí v hotelu Pod Akáty Dolní Lomná

Cvičení PILÁTES

**Zacvičíme si
s kruhem
s míčem
s gumou**

**Vem si karimatku a přijď se protáhnout
na ukázkové lekci dne 05.10.2020 od 18 hodin**

Těší se na Vás Gabriela, pro více informací volejte 737 311 763

Nastal den, kdy můžeme hodnotit turistický pochod Mánesovou stezkou

Díky počasí, díky všem stánkařům a díky všem z obce Dolní Lomná, se opravdu vydařil. Přišlo 1164 turistů (145 cyklistů), které navíc v cíli pobavila skupina Liberda Gang. Je to po třech letech opět nejvyšší účast. Dokonce přijela kabelová televize z Třince, tak snad bude nějaká informace z akce i v Třineckém magazínu od 11.9.2020

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ TŘINEC - Pořádal

41. ročník dálkového pochodu Mánesovou stezkou.

Ani pandemie koronaviru nezastavila účastníky turistického pochodu v pobytu v přírodě. Snad to bylo stabilním, příjemným slunečním počasím nebo si mnozí turisté i neturisté našli cestu pryč od shonu města a stresujících zpráv, kterých jsou média plná. Pochodu Mánesovou stezkou, který je organizován Klubem českých turistů Třinec, navštívilo obdivuhodných 1164 turistů z celé republiky (z toho 145 cyklistů). Bylo připraveno 6 tras pro pěší a 4 trasy pro cykloturisty. Nejvíce překvapily rodinky s velmi malými dětmi.

„Kočárkové trasy“, která měřila 7 km, se zúčastnilo 75 maminek a tatínků s kočárky. Protože CHKO Beskydy uzavřelo turistické cesty kolem Velkého Travného, museli organizátoři zrušit trasu 52 km ze Stříteže a nahradit ji novou 45 km trasou, která vedla Těšínskými Beskydami přes Slavič, M. Polom, Burkův vrch a Skalku do D. Lomné.

Statistika pochodu:

trasy pro pěší :

45 km - 74 turistů
35 km - 72
25 km - 240
15 km - 375
12 km - 183
7 km - 75 (kočárková)

trasy pro cyklisty:

65 km - 57
45 km - 23
35 km - 7
25 km - 58

Nejstarším účastníkem byl cyklista s ročníkem 1943, nejvzdálenějšími byli turisté z Prahy a dokonce i z Brazílie.

Pochod byl organizován za pomoci grantu města Třinec a za obrovské vstřícné podpory obce Dolní Lomná.

**VŠEM POŘADATELŮM Z KLUBU
ČESKÝCH TURISTŮ TŘINEC
(I NEČLENŮM) VELICE DĚKUJEME
ZA JEJICH OBĚTAVOST A BUDEME
SE TĚŠIT NA DALŠÍ SPOLUPRÁCI
V PŘÍŠTÍM ROCE NA 42. ROČNÍKU.**

*KČT Třinec, Věra Byczanská,
předseda*

Josef Ondrusz: Pohled na děti ve světle mýtů těšínského lidu (6)

Slezské děti se ve svém dětství rovněž neobešly bez hraní. Samozřejmě neměly drahé hračky přinesené z města, protože rodičům na ně nikdy nezbyvaly peníze. Výjimkou bylo nejčastěji „štěrkátko“, čili kaučukové chrastítko, které rodiče obvykle kupovali nemluvněti na jarmarku. Starším dětem sloužily k zábavě primitivní „bavidla“, jakými obvykle byly „klacíky“ přinesené z kůlny, několik bílých, zaoblených kamínků používaných místo kuliček ke hře „v koble“, a nebo celkem běžná „pucka“ - míč vyrobený z hadrů a starých punčoch.

Vlastnímu hraní předcházela přednes rýmovanek, s jejichž pomocí děti vybíraly někoho ze svého středu, kdo chytal ty druhé. Texty rozpočítávání zněly v různých končinách různě. V podhůří Beskyd se rozpočítávalo takto:

Šel chlap do lesa
bez sekyrky bez psa.
Uťal si jedličku,
postavil kapličku,
přiletěly vrány,
zavěsily brány,
přiletěly kavky,
postavily lávky,
přiletěl kos,
dal pinkavce v nos,
pinkavka se rozhněvala,
všechny lávky pobourala“.

„Cibule a česnek
skákaly přes mostek,
cibule se utopila,
a česnek se smál“.

Během hraní docházelo mezi dětmi často k šarvátkám a hádkám, které obvykle končily vzájemným spíláním, někdy bitkami a pláčem. Pláčící děvče však chlapci utěšovali, že po pláči „bude švarnější“. Po pláči obvykle následovalo usmíření; děti samotné se usmířovaly rychle, „protože mezi dětmi není fojta“.

Někdy toho děcka během hraní natropila tolik, že rozzlobení rodiče byli nuceni použít vůči nezbedníkům argumentu síly. „Takovému se jedna ubalila a bylo to vyřízené“. Dávali však pozor, aby dítě nebylo po hlavě, protože by bylo hloupé a špatně by se učilo, nebo také po zádech, protože by se zajíkávalo. Kromě toho se nesmělo děvče bít po holém zadku, protože by v budoucnu nemělo „galány“. Bití dítěte po zádech dlaní mělo to špatný vliv na zrak. Nejčastěji bylo dítě trestáno důtkami, čili bičkem s několika řemínky, protože se soudilo, že „páskem není dítě vhodné bít, jelikož i kdyby se z takového otloukánka kůže po pásech sdírala, stejně bude vždycky zlobit“. Nebylo ani vhodné bít dítě metlou, protože by ho pak postihlo sedm nebo dokonce deset let neštěstí.

Takovéto mýty týkající se dětí byly kdysi dávno součástí života obyvatel slezské vesnice. Kdysi dávno, protože časy se mění, život jde kupředu a lidové pověry i předsudky upadají v zapomnění. V nejbližší budoucnosti po nich nezůstane ani stopy. Tradice nám však navzdý odkazují velkou lásku rodičů k dětem a pocit štěstí, který nám tato láska dává.

*Zveřejněno v kalendáři Zwrotu r. 1957,
připravila M. Křenková*

Józef Ondrusz: Dziecko w świetle powiarek ludu cieszyńskiego (6)

Dzieci śląskie w swym dzieciństwie nie obywały się również bez zabaw. Nie miały oczywiście drogich zabawek przyniesionych z miasta; rodzicom nigdy nie nadbываło pieniędzy. Wyjątkiem była najczęściej „szczyrkowska“, czyli kauczukowa grzechotka, którą rodzice kupowali zwykle niemowlęciu na jarmarku. Starszym dzieciom służyły do zabawy prymitywne „bawidła“, którymi zazwyczaj były „kłopotki“ drewna przyniesione z szopki, kilka białych, okrągłych kamyczków służących do gry „w koble“, albo całkiem zwyczajna „pucka“ - piłka sporządzona ze szmat i starych pónczoch.

Właściwą zabawę poprzedzało mętowanie, za pomocą którego dzieci wybierały jedno z pośród siebie, które łapało te drugie. W różnych okolicach różnie brzmiały teksty mętowania. W okolicach podgórskich mętowano w ten sposób:

„Szoł chłop do lasa
bez siykyrki bez pasa.
Ución se jedliczke,
postawił kapliczke,
przyleciały wróny,
powiesiły dzwóny,
przaleciały kawki,
postawiły ławki,
przylecioł kos,
doł pinkawce w nos,
pinkawka sie rozgniewała,
wszystki ławki pobulała“.

„Cebula i czosnek
skołały przez mostek,
cebula sie utopiła,
a czosnek sie śmiał“.

Podczas zabaw pomiędzy dziećmi łatwo dochodziło do nieporozumień i sprzeczek, które zwykle kończyły się wzajemnym wyzywaniem na siebie, niekiedy bójką i płaczem. Płaczącą dziewczynę pocieszali jednak chłopcy, że po płaczu „będzie szwarniejszo“. Po płaczu następowała zwykle zgoda; dzieci same się rychło godziły, „bo między dziećmi ni ma fojta“.

Niekiedy przy zabawie dzieciska nabroiliły tyle, że zgorzeni rodzice byli zmuszeni użyć wobec łobuzów argumentu siły. „Wpoliło sie takimu i zbyte“. Uważali jednak, żeby dziecka nie bić po głowie, bo by było głupie i źle by sie uczyło, albo też po plecach, bo by się jąkało. Dziewczyny nie wolno było poza tym bić po gołym tyłku, bo by nie miała w przyszłości „galanów“. Bicie dziecka po grzbiecie dłonią wpływało szkodliwie na wzrok. Dziecko najczęściej karano dutkami, czyli dyscypliną o kilku rzemykach, bo uważano, że „pasym nie godzi sie bić dziecka; potym, choćby sie z takigo otlóczka i pasy drzyło, zawdy będzie spórny“. Nie wolno było również bić dziecka miotłą, bo miałoby potem siedem, czy nawet dziesięć lat nieszczęścia.

Takie powiarki dotyczące dziecka miały kiedyś prawo obywatelstwa na wsi śląskiej. Kiedyś, bo czasy się zmieniają, życie idzie naprzód, a przesady i zabobony ludowe idą w zapomnienie. W najbliższej przyszłości nawet śladu z nich nie pozostanie. Pozostanie natomiast na zawsze przekazana nam przez tradycję wielka miłość rodziców do dzieci i promienne szczęście na tej miłości zbudowane.

*Zveřejněno v kalendáři Zwrotu r. 1957,
připravila M. Křenková*

Informace týkající se zpravodaje

Příspěvky do zpravodaje se přijímají na e-mail: halina.zielinova@dolnilomna.eu ve formátu.doc (MS Word) jako čistý text bez formátování a obrázků. Fotografie přikládáte samostatně, nekládejte je do textu. Pořádáte-li nějakou akci a chcete se podělit o své zážitky či zkušenosti, napište do uzávěrky, tj. do 1. dne běžného měsíce vydání zpravodaje. Článek zašlete na výše uvedenou e-mailovou adresu. Vydavatel si vyhrazuje právo korektury obsahu i formátu příspěvků. Inzeráty do zpravodaje zasílejte ve formátu A5, v dobrém rozlišení (obrázky, loga). Zpravodaj vychází jednou měsíčně, v nákladu 360 ks – dostává jej každá rodina v obci zdarma.

Formát A5 barevně:

- 1 strana 800,- Kč
- 1/2 strany 400,- Kč
- 1/4 strany 200,- Kč

Formát A5 černobílý:

- 1 strana 600,- Kč
- 1/2 strany 300,- Kč
- 1/4 strany 150,- Kč

Faktura za inzerci spolu s výtiskem zpravodaje Vám bude zaslána na fakturační adresu uvedenou v objednávce. Faktury je možné zaplatit převodem z účtu nebo přímo na pokladně Obecního úřadu Dolní Lomná.

Obec Dolní Lomná, 739 82 Dolní Lomná
IČ: 535966, tel. 558 358 720

Sběr objemného a nebezpečného odpadu

Datum sběru	Den	Stanoviště kontejnerů	Kontejner 40 m³
24.10. 2020	sobota	Jestřábí – točna	1
		Řeka – rest. Mánes	1
		Mlýny	1

Den otevřených dveří

Dne 22.8.2020 Proběhly v Dolní Lomné Dny otevřených dveří hasičů Dolní Lomné. Tato akce se pořádala po dlouhé době, podobnou akci jsme pro veřejnost zorganizovali v roce 2012.

Akce byla spojená se soutěží mladých hasičů Okrsku Jablunkov, soutěže se v omezených podmínkách zúčastnily jen okolní hasičské sbory. Soutěž probíhala od 10 hodin a celkem se zúčastnilo 12 družstev mladších a starších žáků, dále dvě družstva dorostu. Vyhodnocení soutěže proběhlo tentokrát před hasičskou zbrojnicí.

Samotná akce prohlídky a ukázek započala ve 14 hodin odpoledne. Pro děti byly připraveny soutěže. Pro návštěvníky bylo připravené bohaté občerstvení, kde nechyběl tradiční hasičský guláš.

Foto soutěže pro děti a rodiče

Před budovou hasičské zbrojnice byly připraveny ukázky havarovaného vozidla s únikem nebezpečné látky, dále hasičská cisterna a záložní zdroj elektrické energie.

Foto elektrocentrály s výkonem 30kW

Ve vnitřních prostorách bylo vystaveno vybavení hasičů používané jak v dobách založení hasičského sboru, tak i v současné době. Jednalo se především o ochranné prostředky pro práci ve výškách, proti vodě, proti nebezpečným látkám. Nechybělo stanoviště první pomoci, kde si návštěvníci vyzkoušeli resuscitaci na cvičné figurině za pomoci cvičného defibrilátoru.

Foto zdravotvěda

Zaznamenali jsme návštěvu z Bratislavy, Havířova, Prahy, Přerova, Olomouce, Českého Těšína a Karviné. Co nás mrzí je, že nás z místních nenavštívil skoro nikdo....

Prezentovali jsme naši práci i historii sboru. Ve večerních hodinách následovala taneční zábava u muzea.

Tuto akci budeme opakovat i v roce 2021.

*Hasiči Dolní Lomná
Tomica Martin*

DEN ZEMĚ

Dne 18.9.2020 organizovali naši mladí hasiči úklidovou akci s názvem „ÚKLID ZEMĚ“.

Tato akce se pravidelně celorepublikově pořádá v měsíci dubnu. Letos však tomu bylo jinak, zasáhla vyšší moc v podobě koronavirové epidemie.

Termín byl proto přesunut na podzim letošního roku. Úklidové akce se zúčastnili nejen mladí hasiči, ale i jejich rodiče. Nasbírat se podařilo neuvěřitelných 30 pytlů. Doufáme, že se v příštím roce na podobných akcích setkáme ve větším počtu, aby naše obec byla stále krásnější a krásnější.

*Blahopřejeme jubilantům
narozeným v měsíci
září*

*Składamy życzenia
solenizantom urodzonym
we wrześniu.*

